

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

De Controversijs Polemicis, & Scholasticis, etiam modernis

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Controversiæ aliæ, in reliqua Theologia, brevi methodo resolutæ, ex
Censuris, Decretis, aut Definitionibus Ecclesiæ, aut Summorum
Pontificum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40853

Pars 2. In reliqua Theologia Cont. decidunt. 427
thodo formari poterit hic syllogismus. Illa doctrina à nullo Fidelium admitti potest quam legitima Ecclesiæ Concilia, aut Pontifices è Cathedra damnarunt, aut censurarunt. Sed hæc doctrina N. est talis. Ergo hæc à nullo Fidelium admitti potest. Unde ulterius ritè inferes, Doctrinam illi oppositam censi fanam, & in Scholis omnino receptam.

CONTROVERSIÆ ALIÆ.

In reliqua Theologia brevi methodo resolutæ, ex Censuris, Decretis, aut Definitionibus Ecclesiæ, aut Summorum Pontificum.

§. I.

De operibus, gratia, & meritis tam Hominum, quam Angelorum.

Censuratae sunt sequentes propositiones in proprio verborum sensu, ut singulae respective sint erroneæ, aut hæreticæ, aut suspectæ, temerariæ, scandalosæ, aut piarum aurium offensivæ, ut contra doctrinam Baij decernunt Constitutiones Pij V. Gregorij XIII. & Urbani VIII. quarum tenorem in hujus 2. partis fine reperies.

Vita æterna homini integro, & Angelo promissa fuit intuitu bonorum operum, & bona opera ex lege naturæ ad illam consequendam per se sufficiunt.

Sicut

Sicut opus malum ex natura sua est mortis æternæ meritorium, sic bonum opus ex natura sua est vitæ æternæ meritorium.

Nec Angeli, nec primi hominis adhuc integri merita rectè vocantur gratia. Pelagij sententia est, opus bonum, citra gratiam adoptionis factum, non esse regni cælestis meritorium.

Ratio merito non consistit in eo quod, qui bona operatur, habeat gratiam, & inhabitantem Spiritum Sanctum, sed in eo solum, quod obedit divinæ legi.

Opera justitiæ, & temperantiæ, quæ Christus fecit, ex dignitate personæ operantis non traxerunt majorem valorem.

In redemptis per gratiam Christi nullum inveniri potest bonum meritum, quod non sit gratiæ indigno collatum.

Falsa est Doctorum sententia, primum hominem potuisse à Deo creari, & institui sine justitiâ naturali.

Deus non potuisset ab initio creare hominem qualis nunc nascitur. Immortalitas primi hominis non erat gratiæ beneficium, sed naturalis ejus conditio. *Sunt & proscripta alia propositiones his ferè synonymæ.*

Docet autem absolutè *Lutherus*; Nullum esse ullius hominis meritum ad gloriâ assequendam, & eam obtinendam per sola merita Christi. Damnatur hæc assertio in Tridentino sess. 6. can. 32.

Errat in altero extremo *Pelagius* asserens; Hominem suâ virtute sine gratia Dei, vitam æternam promereri. Post alia Concilia damnatur à Tridentino sess. 6. cap. 9. & can. 7.

Hæresis quoque Lutheri est, Hominem justum certò scire, se esse in gratia, & ad hoc credendum

dum obligari. Reprobatur in Trid. sess. 6. cap. 9. & Can. 13. Definitio autem legitimi Concilij aut Pontificis, cuius verè Catholico indubitata probatio est; & ad eam recipiendam hæreticus adigitur argumentis quibus alibi convincimus hanc esse veram Christi Ecclesiam, falli & fallere nesciam in controversiis fidei, ac morum decidendis.

De his cæteræ Quæstiones Theologicæ traditæ sunt in superioribus Controversiis, & aliæ in p. 1. tract. 2. cap. 2. ubi agitur de operibus & gratia, & 5. prop. in Iansenio damnatis.

§. 2.

De Peccato actuali & originali.

HÆc assertio: Nullum peccatum imputatur habenti fidem. Damnata est in Lutero à Tridentino sess. 6. cap. 7. & can. 9.

Peccatum non est à libero hominis arbitrio, sed à malo dæmone. Fuit error Valentini, proscriptus in Concilio generali Calcedonensi IV. sub Leone I.

Omne opus quomodocunque rectè factum, est tamen peccatum. Damnatur in Lutero Tridentini sess. 6. cap. 16. & can. 25.

Omnes homines ante Christum fuerunt damnati ob peccatum primorum parentum. Error Armenorum, reprobatus in Conc. Florentino sub Eugenio IV.

Aliqua sunt peccata, quæ à nullo prorsus Sacerdote absolvi possunt. Oppositum definitur in eodem Florentino contra Armenos.

Semel per gratiam justificatus non potest amplius peccare. Damnatur in Conc. Viennensi sub

sub Clemente V. contra Begardos.

Nullum datur peccatum mortale, præter incredulitatem. Reprobatur inter errores Lutheri in Trid. sess. 6. cap. 15.

Nulla est differentia inter peccatum mortale & veniale. Proscribitur Tridentini sess. 4. cap. 5. & can. 7. contra Calvinum.

Ex prævaricatione Adami nullum in posteros propagatum esse peccatum originale, cui ablundo necessaria sit gratia Christi; error est contra fidem in Pelagio damnatus.

In doctrina Michaelis Baij, & aliorum, reprobatae sunt per diplomata trium Pontificum sequentes de Peccato assertiones.

Nullum est peccatum ex natura sua veniale, sed omne peccatum meretur pœnam aeternam.

Omnia opera infidelium sunt peccata, & Philosophorum virtutes sunt vitia. De hoc actum supra Controv. 6. §. 2.

Omne quod agit peccator, vel servus peccati, peccatum est.

Infidelitas purè negativa in iis, quibus Christus non est prædicatus, peccatum est.

Prava desideria quibus ratio non consentit, & quæ homo invitus patitur, sunt prohibita præcepto, Non concupisces.

Concupiscentia in renatis relapsis in peccatum mortale, in quibus jam dominatur, peccatum est, sicut & alij habitus pravi.

In peccato duo sunt, actus & reatus: transeunte autem actu nihil manet nisi reatus, sive obligatio ad pœnam.

Peccatum originis est habituali voluntate parvuli voluntarium, & habitualiter dominatur parvulo, eo quod non gerit contrarium voluntatis arbitrium.

Omne

Omne scelus ejus est conditionis ut facta auctorem, & omnes posteros eo modo inficere possit, quo infecit prima transgressio.

Quantum est ex vi transgressionis, tantum meritorum malorum à generante contrahunt, qui cum minoribus nascuntur vitiis, quàm qui cum majoribus.

Omnes omnino afflictiones justorum, sunt ultiones peccatorum ipsorum, unde & Job, & Martyres, quæ passi sunt, propter sua peccata passi sunt.

Nemo præter Christum est sine peccato originis; hinc Beata Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum, omnesque eius afflictiones in hac vita, sicut & aliorum justorum, fuerunt ultiones peccati originalis vel actualis. Duæ postremæ propositiones sunt in dictis diplomatibus damnatæ potius ex aliis scriptis, quam ex ipsis libris à Baio editis.

Doctrina Catholica his opposita docet, primò, Peccatum originale omnibus verum, & proprium inesse, ut loquitur Tridentinum. 2. Peccatum illud in eo consistere, quod Adam transgrediendo divinum præceptum, originalem sanctitatem, & justitiam naturæ indebitam, non tantum sibi, sed posteris amiserit, in quos omnes non propriâ voluntate, sed pro generatione transfunditur. 3. Excipiendam à labe originali in suo ortu Virginem Deiparam, piè passim credunt fideles, idque non parum confirmat quod in postrema Bulla Alexander VII. nobis disertè constare voluerit, hunc esse antiquissimum & communissimum omnium ferè Catholicorum sensum: & festum Immaculatæ Conceptionis, in sensu piæ sententiæ, à S. Rom. Ecclesia celebrari. Declarans insuper, illos pœnas
à Sixto

à Sixto IV. constitutas incurrere, qui hanc eandem sententiam, festum, seu cultum in disputationem revocare, aut contra quoque modo directè, vel indirectè, aut sub quovis pretextu etiam defnibilitatis ejus examinanda, aut quovis alio pretextu, seu occasione, scripto, seu voce, loqui, concionari, tractare, disputare, contra quidquam determinando aut asserendo, vel argumenta contra ea asserendo, & insoluta relinquendo, aut alio quovis modo excogitabili differendo, ausi fuerint. Ita Bulla Alexandri VII. quæ incipit, *solicitudo*, anno 1661. 4. Dari peccatum mortale, & veniale ab eo distinctum; & illud graviter, hoc leviter præcepto opponi. 5. Omne mortale non remissum puniri etiam pænâ sensus æternâ: idque ob malitiam peccati intrinsecam; & in eo sitam, quod offendatur persona dignitatis infinitæ cognita ut talis. Hæc, & reliqua doctrina de Peccatis in particulari, fusius traduntur infra part. 3. in Tractatu de Præceptis.

§. 3.

De Fide, Spe, & Charitate.

Nihil credendum esse quod excedat vires nostri intellectus, docuit Petrus Abailardus; quod erroneum declaravit Concilium generale Rhemense sub Eugenio III.

Solam fidem, cum gravibus etiam peccatis, hominum justificare; & ad salutem perducere, docuit, post Eunomium, Lutherus, asserens præter fidem opera ad salutem minimè esse necessaria, damnatum in Trident. sess. 6. cap. 3. & can. 9.

Fidem amitti per quodlibet peccatum mortale, error est ejusdem Lutheri, proscribitur à Tridentino sess. 6. cap. 15. & can. 28.

Quem-

Quemvis hominem pro libitu, sine Superiorum facultate, posse fidem prædicare, falsum declaratur in Concilio generali Constantiensi sess. 8. contra Wiclefum.

Licitum esse urgente persecutione fidem negare, contra Basilidem damnavit Concilium Nicænum I. sub Sylvestro Papa.

Spem nullam justitiæ aut salutis collocandam in operibus: fideles per sola merita Christi sibi imputata justificari, erroribus Lutheri annumeratur in Tridentino sess. 6. cap. 16. & can. 26.

De Charitate proscriptæ sunt propositiones sequentes in Bulla contra Baium.

Omnis amor creaturæ rationalis aut vitiosa est cupiditas, qua mundus diligitur, quæ à Joanne prohibetur, aut laudabilis illa charitas, quæ per Spiritum Sanctum in corde diffusâ Deus amatur.

Charitas perfecta & sincera, quæ est ex corde puro & conscientia bona, & fide non ficta, tam in Catechumenis, quam in pœnitentibus potest esse sine remissione peccatorum. Et prop. 32. Charitas illa quæ est plenitudo legis non est semper conjuncta cum remissione peccatorum.

Homo existens in peccato mortali, sive in reatu æternæ damnationis, potest habere veram charitatem, & charitas etiam perfecta potest consistere cum reatu æternæ damnationis.

Per contritionem etiam cum charitate perfecta, & cum voto etiam suscipiendi Sacramentum conjunctam, non remittitur crimen extracæsum necessitatis, aut martyrij, sine actuali susceptione Sacramenti.

Quamdiu aliquid concupiscentiæ carnalis indiligente est, non facit præceptum, diliges Dominum Deum tuum in toto corde tuo.

Non

Non est vera obedientia legis, quæ fit sine charitate.

Hæc propositio, & quædam aliæ, à fortiori refutantur, ubi probamus Attritionem ex metu gehennæ, aut ex Spe gloriæ cælestis, absque Charitate, actum esse per se bonum; & peccatorem ritè disponere ad gratiam in pœnitentiæ Sacramento percipiendam, de quo infra in part. 3. tract. 1. quæst. 21. inter controversias modernas.

Reliquas quæstiones Theologicas de Fide divina, ejusque objecto, necessitate, certitudine, motivo, & analysi; de Pontifice & Conciliis, & Controversiis fidei particularibus ac modernis, copiosè tractamus supra in tota part. 1. Et alias quæ ad praxim ordinantur tradimus infra inter resolutiones ad Hæresim, & partes hæreticorum pertinentes in part. 3. tract. 6.

S. 4.

De Jure & Injuria.

HÆc propositio: Non debet fieri restitutio furti, modò is qui abstulit, partem rei furtivæ, aut pecuniæ, relinquat Sacerdoti ut absolvatur: Reprobata est in Concilio Florentino inter errores Græcorum.

Non est peccatum pecuniam ad usuram concedere. Hic error, cujus primi authores fuerunt Græci, damnatur in Concilio generali Viennensi, his terminis; Si quis pertinaciter defenderit, quod dare ad usuras non sit peccatum, decernimus esse puniendum velut hæreticum.

Nullus homo potest justè occidi, etsi id fiat ex præcepto

præcepto Judicis legitimi. Abolita est hæc doctrina in Conc. Florentino, contra Waldeases, quam postea sustinuit Nic. Galecus.

Ad obtinendam martyrii palmam licitam est seipsum occidere, & per hunc actum fiunt verè martyres. Damnatur in Concilio I. Carthaginensi, contra Circumcelliones.

Licitum est aliquando mentiri, sive pro servanda vita, sive pro gratia magna alteri præstanda. Contrarium definivit Concilium IV. Calcedonense, & fuit inter errores Cassiani, quem postea cum ceteris retractavit.

Licitum etiam esse perjurium, docuerunt Priscillianistæ, quos refutat S. Augustinus in libro de hæresibus.

Non licere Christianis coram Judice postulare reparationem injuriæ, damnavit Leo X. & Conc. Trident. sess. 9. cap. 10. de reformatione, contra Lutherum.

Peccatum non esse, inimicum decipere, aut illi damnum aliquod inferre, damnatum in Calcedonensi IV. & inter errores Græcorum recensetur à Guidone, de hæresibus.

Injuriam non esse ob conjugis adulterium matrimonium consummatum dissolvere, docuit primò Montanus, postea Lutherus, sed à Tridentino reprobatur sess. 8. can. 5.

Illicitum esse bellum inferre, docuerunt Manichæi: idque specialiter Christianis prohibitum, censent Anabaptistæ, contra praxim, & doctrinam Ecclesiæ in Conc. Lateranensi sub Calisto II. & alibi.

Doctrina Theologica de Justitia, & Principia practica de legitima acquisitione, possessione, detentione, & quid in his licitum sit cum conscientia dubia, aut probabili, traditur infra

fra part. 3. tract. 1. Item, in particulari de Præceptis & Quæstionibus pertinentibus ad Contractus, Testamenta, Furta, Usuras, Restitutionem &c. part. 3. tract. 5. & seq.

§. 9.

De Christo, & Verbi Incarnatione.

Christum purum esse hominem, error fuit Ebionis & postea Arii, damnatus in Nicæno I. sub Sylvestro Pontifice.

In Christo fuisse tantum naturam divinam, nec verum fuisse hominem docuit Valentinus, Apollinaris, damnavit verò idem Concil. Nicænum.

Sicut in Christo admittendæ sunt duæ naturæ, divina, & humana, ita in eodem duas esse personas: item, Virginem Mariam matrem esse non Dei, Sed tantum hominis; docuit Nestorius; sed doctrinam hanc hæreticam censuit Conc. Ephesinum III. can. 4.

Et è contrario, In Christo solum unam esse naturam, & unam personam, scilicet divinam, error fuit Eutichetis & Dioscori, damnatus in Ephesino III. & Calcedonensi IV. sub Leone primo.

Unicam in Christo fuisse voluntatem, eamque divinam, nullam verò humanam, error fuit Macarii Episcopi Antiocheni, & aliorum qui dicti sunt Monothelitæ, & damnatur in sexta Synodo generali Trullensi sess. 17. in qua definitur in Christo duas esse voluntates, divinam quâ æqualis est Patri, & humanam quâ factus est obediens usque ad mortem.

In Christo non fuisse Spiritum timoris Domini,

mini; docuit Abailardus, ut refert D. Bernardus Epist. 190. At Ecclesia in Conc. Rhemenfi confirmato ab Eugenio III. hunc cum ceteris Abailardi erroribus proscripsit.

Christum in Cruce adhuc viventem fuisse lanceâ vulneratum, reprobatur in Concilio Viennensi sub Clemente V. contra Petrum Joannis, tanquam apertè contrarium Evangelio Joannis 19.

Christum nunquam resurrexisse, sed tamen aliquando resurrecturum, error fuit Cerinthi, quem damnavit Conc. Nicænum sub Sylvestro Pontifice.

Surrexisse autem Christum horâ sextâ Sabbathi, inter errores Armenorum correxit Ecclesia in Conc. Florentino.

Ascendisse Christum in cælum absque carne humana, docuit Apelles, teste D. Augustino lib. de hæresib. sed proscribitur hæc doctrina in Conc. Ephesino III. cap. 13. sub Cælestino primo.

Filium Dei ignorare ultimum mundi diem, censuerunt Monothelitæ, contra quos oppositum definivit sexta Synodus generalis; Constantinop. sive in Trullo celebrata sub Agathone Pontifice.

Porro nos cum vera Ecclesia, Christum pro omnibus, etiam reprobis, mortuum esse: Non oravisse Patrem pro solis prædestinatis: Impetrasse omnibus, etiam reprobis, auxilia sufficientia ad salutem; contra recentiores horum temporum errores, fusius supra ex Trid. & aliunde probavimus in Controversiâ 5. de gratia sufficienti §. 2. & 3.

Doctrina autem Catholica de Verbi Incarnatione

tione hæc est : Primò dicendum , per Unionem hypostaticam duas esse in Christo naturas in Persona Verbi subsistentes, naturam scilicet divinam & humanam, sine ulla Naturarum, Voluntatum, aut Operationum confusione : remanentibus etiam post unionem Proprietatibus utriusque naturæ. Quod constat ex Concilio Calcedonensi sub Leone Magno anno 451. ubi definitur *Filium Dei unigenitum in duabus naturis inconfusè, immutabiliter, indivisè, inseparabiliter agnoscendum esse, nunquam sublatâ differentiâ naturarum propter unionem, juxta illud Joannis primo : Et verbum caro factum est.*

Secundò, Unionem Verbi incarnati factam esse in Persona, sic nempe ut compositum resultans ex utraque natura sit una Persona, adeoque in Christo unicum esse Suppositum. Ut definitum est in Concilio Ephesino sub Celestino Pontifice.

Tertiò, ex eodem dicendum, Humanitatem Christi fuisse propriè, physicè, & personaliter unitam Verbo, & non tantum habuisse cum eodem conjunctionem extrinsecam, moralem, aut accidentalem per amorem, & concordiam voluntarum, & operationem rerum mirabilium, ut volebant Nestoriani.

Quartò, quoad Sanctitatem & impeccabilitatem naturæ humanæ in Christo : Certum est inter Theologos; primò, Christum de facto nunquam peccatum qualecumque admisisse : & hoc de fide est ex illo *Petri 2. Qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus.* Secundò certum est etiam Christum non potuisse peccare in sensu composito, id est, remanente unionis. Tum quia fuit beatus à primo conceptionis suæ instanti, cum beatitudine autem non consistit

consistit peccatum. Tum quia ex vi unionis hypostaticæ communicatur humanitati Christi sanctitas Verbi infinita, exclusiva omnis peccati. Porro quæstio Theologica est, an potuerit etiam absolutè in sensu diviso peccare: quod fieri non potuisse docet communis consensus Patrum & Theologorum apud Suarez hic *disp.* 32. *sect.* 2. & Vasquez *disp.* 61. *cap.* 3.

Quintò, Dicendum cum D. Thoma, & meliori parte Theologorum, Unionem hypostaticam esse aliquid realiter distinctum à natura divina, & humana. Ita docet etiam Scotus, Suarez, aliique communiter, Contra Nominales, & aliquos Recentiores. Quamvis ipse Occamus princeps Nominalium ab illis dissentiat in Tertium, *dist.* 1. *q.* 1. *Dico*, inquit, *quod unio addat aliquid ultra extrema unita, quia hic non potest evadi per negationes, & connotationes.* Rationem assignat D. Thomas, Quia potest esse Verbum, & hæc Christi humanitas, sic tamen ut humanitas non sit unita Verbo: erga illa duo esse inter se unita importat aliquid ultra humanitatem & Verbum.

Sextò dicendum, Actiones Christi meritorias habuisse vim merendi & satisfaciendi in actu primo extensivè infinitam, sive valorem sufficientem ad præmium & satisfactionem infinitam. Ita cum aliis Suarez hic *disp.* 1. *sect.* 4. qui docet vim illam infinitam provenire à Sanctitate increata Verbi, quæ cum sit infinita, & humanitati unita, actiones Christi infinite dignificat. Quantò autem persona est dignior, tantò majus præmium ipsius actioni, & obsequio respondet. Hinc sequitur Christum pro peccatis humanis generis non tantum condignè, sed etiam copiosè, & abundè satisfecisse. Et

T

patet

patet ex Apostolo ad Romanos 5. *Non sicut delictum ita & donum..... ubi abundavit delictum, superabundavit & gratia.*

Septimò, Quoad Causam sive motivum cur debuerit verbum divinum incarnari; Dicendum, causam principalem fuisse Reparationem generis humani, & Dei gloriam ex ea provenientem. Patet ex Symbolo Nicæno, *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de celo.* Probabilis est sententia Scoti cum pluribus aliis, Christum venturum etsi Adam non peccasset, sed in carne impassibili, ut etiam in illo statu esset Caput, & causa meriti omnium electorum. Sed communior est opinio D. Thomæ, venturum non fuisse nisi dependentem à peccato. Quia Scripturæ passim insinuant peccatum, & maxime originale, fuisse motivum principale Incarnationis.

Cæterum, cum peccatum mortale, contra Deum infinitæ dignitatis, sit aliquo modo malitiæ infinitæ, pro condigna illius satisfactione necessaria erat Persona dignitatis infinitæ qualis erat Christus cum esset homo, & simul Deus. Et hinc ulterius sequitur nullam potuisse dari puram creaturam, quantavis supernaturali gratiâ ornata, cui possibile foret pro peccatis humani generis ex rigore justitiæ satisfacere.

Porro part. 1. tract. 1. cap. 3. demonstratur, quænam sit Vera Christi Ecclesia in qua salus possit obtineri, ex ipsius Christi promisso infalibili, Ecclesiæ Romanæ antiquitate, unitate, amplitudine, sanctitate, doctrinâ, & gloria Miraculorum quæ in Ecclesia Romana, non alibi persistant.

§. 6.

De Sacramentis & eorum effectis.

DOgmata hæc variis Ecclesiæ decretis reprobantur, & à Trid. infra citando sess. 3.

Sacramenta nullam per se causare gratiam, sed tantum excitare fidem quâ justificamur.

Novæ legis Sacramenta non differre à Sacramentis legis antiquæ, nisi quoad ceremonias, & ritus externos.

Illa Sacramenta esse tantum signa quædam externa acceptæ per fidem gratiæ, aut notas quasdam Christianæ perfectionis, quibus fideles ab infidelibus apud homines discernuntur.

Sacramenta novæ legis ex opere operato non conferre gratiam, sed tantum fidem divinæ promissionis ad gratiam consequendam sufficere.

In Baptismo, Confirmatione, & Ordine non imprimi Characterem in anima unde illa iterari nequeant.

Christianos omnes in administrandis Sacramentis potestatem habere.

In ministris, dum Sacramenta conficiunt & conferunt, non requiri intentionem, saltem faciendi quod facit Ecclesia.

Etiam si Ministri in statu peccati mortalis constituti ponant omnia requisita ad essentiam & collationem Sacramenti, ipsum tamen Sacramentum in eo statu non conficere, aut conferre.

Ritus in Sacramentorum solemnibus administratione abhiberi consuetos omitti posse, & per quemvis Ecclesiæ pastorem sine peccato mutari.

Prædicta dogmata, & quædam alia de variis Sacramentis, damnata sunt à Concilio Tridentino sess. 3. in decreto de Sacramentis Ecclesiæ, contra varios nostri temporis errores.

Censurâ recentiori trium Pontificum in Diplomate, *Provisionis nostræ*, & *In eminenti*, reprobatum doctrina sequentium propositionum.

In Sacramento Baptismi, & Sacerdotis absolutione, propriè reatus peccati duntaxat tollitur; & ministerium Sacerdotum solum liberat à reatu pænæ.

Peccator pænitens non vivificatur ministerio Sacerdotis obsolventis, sed à solo Deo, qui pænitentiam suggerens & inspirans vivificat eum, & resuscitat: ministerio autem Sacerdotis solus reatus tollitur.

In hominibus pænitentibus ante Sacramentum absolutionis, & in catechumenis ante Baptismum est vera justificatio; separata tamen à remissione peccatorum.

Sacrificium Missæ non aliâ ratione est Sacrificium, quam generali illâ, quâ omne opus quod fit, ut sancta Societate Deo homo inhæreant.

Satisfactiones laboriosæ justificatorum, non valent expiare de condigno pænâ temporalem restantem post culpam condonatam.

Pro refutatione horum dogmatum quæ potestremo breviter adduximus, tantum usi sumus decisionibus ac decretis Conciliorum, ac Pontificum, quæ, ut supra dixi, sufficiunt cuivis homini Catholico, ut errores à veritate discernat. Ut verò ex eadem refutatione hæreticus convincatur, demonstranda est illi infallibilis autoritas definitionum Ecclesiæ, ac
Pon-

Pontificis Romani, quam supra in polemicis sub initium validis argumentis stabilitam invenies. Pag. 47.

Doctrinam Theologicam de Sacramentis in genere, & de singulis in specie tradimus infra part. 3. tract. de Sacramentis, & sapius alibi inter Quæstiones modernas, de quibus Index consulendus, & quædam puncta de Pœnitentia in §. sequenti.

§. 7.

Alia Puncta doctrinae Modernæ ad Pœnitentiam spectantia.

Certum est ex Tridentino *Sess. 14. cap. 5. & can. 8.* Sacramentum pœnitentiæ non esse Carnificinam conscientiarum, ut eam nobis heterodoxi depingunt.

Certum est ex eodem *cap. 6. & can. 9.* Absolutionem Sacerdotis non esse nudum ministerium, sive declarationem tantum peccati à Deo remissi, sed ipsi Absolutioni ex institutione divina inesse virtutem abolendi peccata per confessionem clavibus rite subjecta.

Quia verò quædam circumferuntur Dogmata, quæ videri possint cum mente Tridentini, & cum aliis ab Ecclesia constitutis minus convenire; ad majorem cautelam, Missionario Apostolico ea dogmata ad puncta quædam redacta hic breviter proponemus, quamvis nonnulla colligi possint ex iis quæ alibi fusius deduximus.

Punct. 1. Neceſſitas dilectionis Dei.

Primò, Docent nonnulli, *Omnem actum humanum esse peccatum qui non exercetur ex amore Dei propter se dilecti.* Volunt enim in omnibus actibus amorem illum requiri ex primo decalogi præcepto, Diliges Dominum Deum tuum in toto corde tuo: nec posse omissionem istius dilectionis ullâ ignorantia excusari, cum sit præceptum juris naturalis, à quo (ut ipsi aiunt) nulla ignorantia excusat.

Damnavit autem Constitutione inviolabili Pius V. & Gregorius XIII. hanc Baij propositionem 38. *Omnis amor creature rationalis aut vitiosa est cupiditas quâ mundus diligitur, aut laudabilis illa charitas, quâ per Spiritum Sanctum in corde diffusâ Deus amatur.* Hanc damnatam, à priori quo modo discernes?

Quod si quis velit, in omni actione requiri amorem Dei super omnia, & perfectum: Sequitur porro omnem prorsus actum humanum extra statum gratiæ esse peccatum, quia quisquis elicit actum charitatis perfectæ hoc ipso statum gratiæ adipiscitur, etiam extra Sacramentum. Quinimo difficulter ostendet ille, qui requirit amorem Dei super omnia, se non exigere amorem perfectum. Quid enim est Deum amare perfectè, quàm super omnes creaturas diligere? Si dicas in amore perfecto requiri majorem actus intensiorem, quæro designari, penes quem intensiorem gradum amor Dei perfectus ab imperfecto discernatur. Hunc sanè gradum designari non posse fatentur ipsi, qui tamen per majorem actus intensiorem, amorem Dei perfectum ab imperfecto discerni volunt, plura de hoc vide part. 3. tract. §. 2. & 3.

P. 2. Dolor ex metu gehennæ.

2. **E**X superiori doctrina profluit hæc : *Peccat omnis qui de peccatis dolet ex metu gehennæ absque charitate : Imo etiamsi doleat ex desiderio salutis æternæ. Quia hic actus non concipitur ex amore Dei, sed ex desiderio salutis propriæ.*

Doctrinam oppositam sonat Tridentini canon 8. *Sessiois 6. Si quis dixerit gehennæ metum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel à peccato abstinemus, peccatum esse, aut peccatores peiores facere, anathema sit, de quo latius infra part. 3. quæst. 21.*

P. 3. Attritio in Sacramento.

3. **I**N Sacramento Penitentia non sufficit Attritio, sive dolor de peccatis ex metu gehennæ, cum spe veniæ, & proposito emendationis.

Sufficere autem istam Attritionem ex Tridentino *Sess. 4. cap. 4.* aliisque fusius ostendo part. 3. quæst. 21. §. 2.

Quod si quis pergat ad dolorem in Sacramento requirere. *Amorem Dei super omnia, qui per se absque Sacramento justificet; Unum è duobus præterevidetur, Aut Absolutionem Sacerdotis peccatorem Deo non reconciliare, contra Tridentium Sess. 14. cap. 14. cum id per se præstet solus amor ante absolutionem elicitus. Aut certè dilectionem Dei super omnia vim non habere per se reconciliandi peccatorem absque Sacramento; quod damnatum est in Baij articulo 32. Charitas illa quæ est plenitudo legis, non est semper conjuncta cum remissione peccatorum.*

Scopulus hic cautè vitandus, alias alterutra ex parte in doctrinam damnatam necessariò impinges. Cautè etiam examinanda sunt Missionario de absolutione pœnitentis in Sacramento pœnitentiæ alia dogmata hic sequentia.

P. 4. Satisfactio ante Absolutionem.

Non licet Sacerdoti peccatorem absoluerè nisi prius satisfactionem injunctam expleverit.

Constat autem in Petro de Osina Doctore Salmanticensi damnatam esse à Sixto IV. hunc articulum: *Non peractâ pœnitentiâ confitentes absolui non debent*: patet ex Bullarii tom. 1. bulla 17. Et sanè si ista praxis nova servanda foret, nullo modo excusanda esset Ecclesia, quæ istum ordinem inter partes Sacramenti necessarium, per tot sæcula in hunc usque diem inverti permisisset, præsertim cum aliqui velint ordinem illum ad valorem Sacramenti necessariò pertinere.

P. 5. Confessionis institutio.

2. **C**onfessio præcipuè instituta est, ut Sacerdos jungat idoneas pœnitentias ac satisfactiones, quibus ante absolutionem peccati malitia deleatur.

Vide an hoc viam non sternat, ut Absolutio censeatur nudum & inane ministerium si ante illam delenda sit peccati malitia, non verò dici debeat absolutio sententia judicialis per se remissiva peccati. Talem sententiam absolutionem esse affirmat, nudum verò ministerium esse disertè negat Tridentinum Sess. 14. cap. 6.

P.6. Dilatio Absolutionis.

EXtra casum necessitatis, non licet Sacerdoti peccatorem absolvere, sed differenda est absolutio, nisi de illius interna conversione, sive dispositione sufficienti habeat sacerdos iudicium moraliter certum, absque omni prudenti formidine.

Adverte quo vinculo hæc doctrina constringat manus Sacerdotis, & deprehendes vix illi relinqui potestatem absolvendi nisi in casu necessitatis: sic enim liceat argumentari. Non potest Sacerdos certior esse de conversione interna & sufficienti peccatoris, quam ipse qui confitetur: imo non nisi ex ipso penitente potest conversio ejus interna Sacerdoti constare. Atqui ipse peccator non potest plerumque ita esse moraliter certus de sua conversione interna, ut nullus prudenti formidini locus relinquatur: aliàs quoties actu percipit absolutionem poterit certò & absque formidine illi constare de sua justificatione, quod est contra communem sensum & sententiam. Ergo vix dabitur casus quo extra necessitatem sacerdos possit peccatori absolutionem impertiri, si vera sit ferrea lex, quam dogma hoc recens natum tam Sacerdoti, quam penitenti imponit. Contra verò doctrina communis tradit, de interna penitentis conversione certitudinem non requiri, sed sufficere prudens iudicium, sive rationi non levi innixum, etsi relinquatur etiam aliqua prudens formido de sufficienti illius dispositione.

P.7. Consuetudo peccandi.

Nisi adsint signa conversionis omnino extraordinaria, & nisi absit casus necessitatis, differenda est absolutio peccatori habenti consuetudinem peccandi, qui ante absolutionem notabili tempore vitam non immutaverit, etsi cum lachrymis promittat vitare occasiones peccandi, & paratum se præbeat ut adhibeat remedia à Confessario præscribenda.

Certum est, doctrinam hanc adversari communi praxi Ecclesiæ, prout ea colligitur ex Authoribus classicis & maximè probatis; nullam hi admittunt legem universalem differendi absolutionem peccatori laboranti consuetudine peccandi, si talem ostendat dispositionem, qualem jam descripsi. Minimè igitur tutum videtur aufcultare paucorum sensui cum tanta Sacramenti, & pœnitentis injuria Sacramenti quidem, quia praxis illa paulatim à Confessionis usu plurimos deterreret, qui experti fuissent se cum singultu ac lachrymis absolutionis beneficium frustra implorasse. Accedit injuria pœnitenti irroganda, si repellatur ab auxiliis quæ virtute Sacramenti conferuntur, ut consuetudini pravæ potentius resistat: & præposterè adigatur ne medicinam percipiat, nisi prius morbum curaverit. Quantum possit hæc praxis incommodi procreare Missionario, dum plura loca unus, & rarò perlusttrat, satis edocet assiduus usus & experientia.

P.8. Timor relapsus.

Ilicitum est absolvere peccatorem, quamvis de sufficienti illius dolore Sacerdos sit moraliter certus, si adsit probabilis timor de relapsu.

Si

Si vera esset hæc doctrina, nunquam liceret Sacerdoti absolueri peccatorem qui peccandi consuetudinem actu non deposuit, nisi forte in mortis articulo. Atqui hoc esse contra receptam in Ecclesia praxim, & consensum Doctorum, ignorare nemo potest, nisi qui in Theologorum placitis cupit esse peregrinus. Probatum autem antecedit; Quia quamdiu non est deposita consuetudo ad peccatum inclinans, potest subesse probabilis metus de relapsu in priora peccata, ac proinde si his auctoribus credimus, pœnitens consuetudine præviâ nondum actu depositâ nunquam erit absolvens. Quid ergo si aliquis ad plures annos cum inveterata consuetudine depugnet nondum ex integro victor? Erit etiam illi pluribus annis de absolutionis beneficio desperandum; quod dici nequit.

P. 9. *Emendatio pro tempore notabilis.*

Invalida quoque est absolutio peccatoris qui nondum exiit consuetudinem peccandi, & de quo est probabilis timor ne relabatur, sed debet absolutio differri donec peccator notabili tempore vitam emendaverit.

Ex hac doctrina sequi videtur idem incommodum quod ex superiori. Sequitur insuper invalidas esse confessiones durante consuetudine peccata, & plerumque tanquam sacrilegas necessariò repetendas, nec id dissimulant istius dogmatis authores. Per hoc autem induci videtur novum præceptum à praxi fidelium, & à mente Tridentini alienum *sess. 14. cap. 4.* ubi ad Valorem Sacramenti tantum requiritur, Animi dolorem ac detestationem de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cetero,

nec addit, debere vitam esse emendatam notabili tempore, aut ex vi propositi certo constare pœnitentem non relapsurum.

P. 10. *Observatio Remediorum.*

Pro irrita etiam habenda est absolutio Sacerdotis, quando pœnitens postea non observavit ea quæ ad remedium à Sacerdote absolventè præscripta fuere.

Supponit hæc doctrina absolutionem illam esse irritam, eo quod pœnitens dum absolueretur, non habuerit propositum efficax vitandi peccata de cætero. Supponit autem defuisse tale propositum, quia non est secuta observatio mediorum ad abstinendum deinceps à peccatis. Quia, inquiunt, si pœnitens efficaciter intendisset finem, intendisset pariter media: atqui non est secuta observatio mediorum, siue remediorum ad vitanda peccata; ergo defuit illi propositum efficax deinceps abstinendi à peccatis, quod requiritur ad valorem Sacramenti.

Error illius argumentationis in eo potissimum versatur, quod supponat dispositionem præsentem esse inefficacem & insufficientem, si non daret eadem dispositio pro tempore futuro, & non inferat applicationem mediorum. Ac si prima dispositio etsi optima, non esset mutationi obnoxia, nec possit variis modis, & illecebris debilitata paulatim deficere. Cavendum insuper est ne hac viâ pedetentim accedatur ad doctrinam in Tridentino damnatam *Sess. 6. cap. 25.* Ubi anathema intorquet, si quis dicat, eum qui labitur, & peccat, nunquam verè fuisse iustificatum.

P. 11. Dilatio pro quovis mortali.

Differenda est absolutio etiam cuius peccatori culpam lethalem confesso, donec notabili tempore vitam emendaverit : nisi absolutionem efflagitet iusta necessitas, vel adsint signa conversionis omnino extraordinaria.

Peccat hæc praxis in eo, quod requirat ante absolutionem à quovis etiam peccato graviori præmitti notabili tempore emendationem ac satisfactionem. Ac si non possit homo, gratiâ Dei & libero arbitrio instructus, vel subito, vel brevi saltem tempore ad meliorem frugum se convertere. Cùm supponendum sit, peccatorem sufficientis gratiæ adjutorio non destitui.

P. 12. Absolutio, & confessio Venialium.

Cavenda quoque sunt hæc nova quorundam dogmata. 1. Improbanda est frequens Absolutio à peccatis venialibus, qualis in monasteriis est usitata. 2. Apud Christianos primitivæ Ecclesiæ non erat usus confitendi venialia.

Opponitur generatim utrique propositioni doctrina Tridentini Sess. 14. Cap. 5. Peccata (inquit) venialia rectè, & utiliter, & citra omnem præsumptionem in confessione dicuntur, quod Piorum hominum usus demonstrat. Agnoscit Concilium illum esse usum piorum hominum, eumque esse rectum & utilem. Infero primò, Ergo rectè tam in monasteriis, quam à piis passim hominibus praxis illa usurpatur. Et ne dicas posse quidem fideles ea peccata utiliter confiteri, non tantum absolvi, & expiari, contrarium ibidem innuit Tridentinum, dum subdit, eadem multis

multis aliis modis expiari. Infero secundo, Ergo Confessio venialium apud fideles pios, ac probos fuit in usu in primitiva Ecclesia. Hoc si neges, infero ulterius: Ergo in primitiva Ecclesia ab Apostolis edocta, peccata venialia non erant materia idonea Sacramenti penitentiae, aliàs Christiani in primæva Ecclesia pij ac feruentes illa confiteri non prætermisissent: esse autem venialia materiam Sacramenti, nemo ut arbitror orthodoxus inficiabitur.

Ut hæc periculosa dogmata Apostolicæ doctrinæ amatores averfentur, non parum conducet digitum intendere in fontem minimè sincerum ex quo hi perniciosi rivuli in aliorum libellos profluxerunt. Delibo pauca ex Litteris Abbatis Sancyrani *part. 1. let. 32.* Confessio (inquit) peccatorum venialium non fuit in usu ordinario per Ecclesiam nisi valdè serò ad expiationem ipsorum: quia spatio mille annorum & amplius justi, qui ea committebant, satis habebant ut plurimum eligere suâ sponte quasdam penitentias leves, priusquam assisterent Sancto Missæ sacrificio.

Hic ille est Sancyranus proprio nomine Joannes Vergerius, qui inter alia novæ doctrinæ capita, statuit æqualitatem omnimodam inter S. Petrum & S. Paulum absque subordinatione in potestate suprema, & regimine universalis Ecclesiæ. Hanc autem doctrinam, nec non quolibet libros illam continentes, ab Innocentio X. constat esse autoritate Apostolicâ profligatam, & omni censura dignissimam.

Exemplar